

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ทั่วไป เพื่อศึกษาผลของการเรียนรู้เกี่ยวกับการโฆษณาทางโทรทัศน์ที่มีต่อการรับรู้โฆษณาทางโทรทัศน์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะดังนี้

1. เพื่อศึกษาผลของการสอนเรื่องการทำโฆษณาทางโทรทัศน์ที่มีต่อการรับรู้โฆษณาทางโทรทัศน์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. เพื่อศึกษาถึงการรับรู้ใจความสำคัญ การระลึกได้ และความน่าเชื่อถือของเนื้อหาข่าวสารโฆษณาทางโทรทัศน์ชุดแฉังเด็กโคโคโมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
3. เพื่อศึกษาผลของการสอนเรื่องการทำโฆษณาทางโทรทัศน์ที่มีต่อเจตนาในการซื้อแฉังเด็กโคโคโมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

สมมติฐานในการวิจัย

1. นักเรียนกลุ่มทดลองที่มีการสอนเรื่องการทำโฆษณาทางโทรทัศน์จะมีคะแนนการรับรู้เกี่ยวกับการโฆษณาทางโทรทัศน์ที่ถูกต้องมากกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่มีการสอน
2. ภายหลังจากการสอน เรื่องการทำโฆษณาทางโทรทัศน์ นักเรียนกลุ่มทดลองจะมีคะแนนการรับรู้เกี่ยวกับการโฆษณาทางโทรทัศน์ที่ถูกต้องมากกว่าก่อนการสอน
3. นักเรียนกลุ่มทดลองที่มีการสอนเรื่องการทำโฆษณาทางโทรทัศน์ จะมีความเชื่อถือต่อข่าวสารในโฆษณาแฉังเด็กโคโคโมน้อยกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่มีการสอน
4. ภายหลังจากการสอนเรื่องการทำโฆษณาทางโทรทัศน์ นักเรียนกลุ่มทดลองจะมีความเชื่อถือต่อข่าวสารในโฆษณาแฉังเด็กโคโคโมน้อยกว่าก่อนการสอน
5. นักเรียนกลุ่มทดลองที่มีการสอนเรื่องการทำโฆษณาทางโทรทัศน์จะมีเจตนาการซื้อแฉังเด็กโคโคโมน้อยกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่มีการสอน

6. ภายหลังจากสอนเรื่องการทำโฆษณาทางโทรทัศน์ นักเรียนกลุ่มทดลองจะมีเจตนาในการซื้อแ่งเด็กโคโคโมน้อยกว่าก่อนการสอน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดประยูรวงศาวาส โดยการสุ่มเลือกอย่างง่ายได้ห้องเรียนที่เป็นกลุ่มควบคุม 1 ห้อง ห้องที่เป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้อง แล้วสุ่มอย่างง่ายให้ได้นักเรียนที่จะเป็นกลุ่มตัวอย่างในการทดลองกลุ่มละ 30 คน เพศชาย 15 คน เพศหญิง 15 คน ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลองจะต้องได้คะแนนจากการวัดความรู้เรื่องโฆษณาทางโทรทัศน์ภายหลังจากสอนเรื่องการทำโฆษณาทางโทรทัศน์ ไม่ต่ำกว่าเกณฑ์คือร้อยละ 70 และกลุ่มควบคุมจะต้องได้คะแนนจากการวัดความรู้เรื่องความเอื้อเพื่อผู้แก่ภายหลังการสอนเรื่องความเอื้อเพื่อผู้แก่ไม่ต่ำกว่าเกณฑ์คือร้อยละ 70 หากนักเรียนคนใดได้คะแนนจากการวัดไม่ถึงเกณฑ์ จะทำการสุ่มตัวอย่างใหม่จากนักเรียนที่ได้คะแนนผ่านเกณฑ์การเรียนรู้ที่ได้ตั้งไว้คือร้อยละ 70 จนกลุ่มตัวอย่างครบจำนวน 30 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 การคัดเลือกโฆษณาทางโทรทัศน์ ผู้วิจัยเลือกโฆษณาแ่งเด็กโคโคโมชุดเด็กผู้ชายและชุดเด็กผู้หญิง มีความยาวชุดละ 30 วินาที

2.2 แบบสอบถามการรับรู้โฆษณา เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2.2.1 ลักษณะของแบบสอบถาม แบบสอบถามจะแบ่งเป็น 4 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัวเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับชั้นการศึกษา และประสบการณ์ในการใช้สินค้าว่าเคยใช้หรือไม่

ตอนที่ 2 เป็นคำถามปลายเปิด โดยตามถึงความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับ

- 1) ความหมายของโฆษณา
- 2) ความแตกต่างระหว่างรายการโทรทัศน์กับ

การโฆษณาทางโทรทัศน์

- 3) วัตถุประสงค์ของการโฆษณา
- 4) การระลึกเรื่องราวในโฆษณาชุดแฉ่งเด็ก โคโคโม
- 5) การรับรู้ใจความสำคัญของโฆษณาชุดแฉ่งเด็ก โคโคโม
- 6) ข้ออ้างที่กล่าวถึง "โลกส่วนตัว" ในโฆษณา แฉ่งเด็กโคโคโม ว่ามีจริงหรือไม่

ตอนที่ 3 เป็นการรับรู้ความน่าเชื่อถือของข่าวสารโฆษณาชุดแฉ่งเด็กโคโคโม โดยข้อกระทงสร้างจากเนื้อเรื่องของโฆษณาชุดนี้ ใช้มาตรประเมิน 2 ค่า คือ เห็นด้วย และไม่เห็นด้วย ข่าวสารที่กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วย เป็นข่าวสารที่มีความน่าเชื่อถือ และข่าวสารที่กลุ่มตัวอย่างไม่เห็นด้วยเป็นข่าวสารที่ไม่น่าเชื่อถือ

ตอนที่ 4 ถามถึงเจตนาในการซื้อสินค้า (แฉ่งเด็กโคโคโม) โดยมีแป้งยี่ห้อ จอห์นสัน เซนต์ลูซี่ แคร่ และกัสสัน ให้เลือกในการตัดสินใจซื้อด้วย

2.2.2 ประสิทธิภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปตรวจสอบความเข้าใจทางภาษากับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 8 คน จากนั้นนำแบบสอบถามเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่านตรวจสอบความแม่นยำตรงตามเนื้อหา และทำการแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะ นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมีนบุรี จำนวน 62 คน วิเคราะห์หาค่าความเที่ยงโดยการวัดค่าความสอดคล้องภายใน ได้ค่าสัมประสิทธิ์แห่งความเที่ยงโดยวิธีคูเคอร์ 21 เป็น 0.76

3. วิธีดำเนินการ

3.1 การศึกษานำ ผู้วิจัยทำการศึกษาเพื่อหาข้อบกพร่องและเกณฑ์ในการให้คะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการโฆษณาทางโทรทัศน์ไปใช้ในการทดลองจริง โดยทำการศึกษานำกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมีนบุรี จำนวน 62 คน

3.2 การดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยไป

ติดต่อกับผู้บริหารโรงเรียนวัดประยุรวงศาวาส ตามขั้นตอน และดำเนินการทดลองโดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

3.2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนการทดลอง (Pre-Test)

นักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมจะดูเทปบันทึกภาพยนตร์ ซึ่งเป็นภาพยนตร์ โฆษณาชุดแบ่งเด็กโกโคโม 1 ชุด (ชุดเด็กผู้ชาย และเด็กผู้หญิง) เป็นเวลา 1 นาที สลับกับภาพยนตร์ การ์ตูนฝรั่งเสียงภาษาไทย เรื่องเจ้าวัวเฟอร์ดินัน เป็นเวลา 8 นาที และจบด้วยภาพยนตร์ โฆษณาชุดแบ่งเด็กโกโคโม (ชุดเด็กผู้หญิงและเด็กผู้ชาย) เป็นเวลา 1 นาที การดูเทปบันทึกภาพยนตร์จะดูเป็นกลุ่ม ๆ กลุ่มละ 8 คน เมื่อนักเรียนดูจบแล้ว จะต้องตอบคำถามจากแบบสอบถามการรับรู้โดยการสัมภาษณ์จากผู้ช่วยวิจัยเป็นรายบุคคล

3.2.2 การทดลอง แบ่งเป็น 2 เงื่อนไขการทดลอง

3.2.2.1 กลุ่มทดลอง หลังการตอบแบบสอบถามเป็นเวลา 1 สัปดาห์ นักเรียนในกลุ่มทดลองจะได้รับการสอนเรื่อง การทำโฆษณาทางโทรทัศน์ เป็นเวลา 2 วัน ๆ ละ 2 คาบ (คาบละ 20 นาที) จากผู้วิจัย และจะทำการทดสอบวัดความรู้ที่นักเรียนได้จากการสอนในแต่ละวัน และตรวจให้คะแนนที่ได้จากแบบสอบวัดความรู้ หากคะแนนที่ได้ต่ำกว่าร้อยละ 70 จะทำการสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายให้ได้กลุ่มตัวอย่างจากนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 จนครบจำนวน 30 คน

3.2.2.2 กลุ่มควบคุม หลังการตอบแบบสอบถามเป็นเวลา 1 สัปดาห์ นักเรียนในกลุ่มควบคุมจะได้รับการสอน เรื่องความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เป็นเวลา 2 วัน ๆ ละ 2 คาบ (คาบละ 20 นาที) จากผู้วิจัย และทำการทดสอบวัดความรู้ที่นักเรียนได้จากการสอน หากคะแนนของกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากแบบทดสอบวัดความรู้ เรื่องความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่ำกว่าเกณฑ์ คือร้อยละ 70 จะทำการสุ่มตัวอย่างง่ายจากนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 จนครบจำนวน 30 คน

3.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลหลังการทดลอง (Post-test) หลังเงื่อนไขการทดลองเป็นเวลา 1 สัปดาห์ นักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมจะดูเทปบันทึกภาพยนตร์โฆษณาแบ่งเด็กโกโคโม (ชุดเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิง) เป็นเวลา 1 นาที สลับกับ

ภาพยนตร์การ์ตูนฝรั่ง เสียงภาษาไทย เรื่องโคนันลึกลับสั้นน้อยเป็นเวลา 7 นาที และจบด้วยโฆษณาแม็งเด็กโคโคโม ชูคเด็กผู้หญิงและเด็กผู้ชาย เป็นเวลา 1 นาที และผู้ช่วยผู้วิจัยจะทำการสัมภาษณ์จากแบบสอบถามการรับรู้ชูคเดิมเป็นรายบุคคล การดูเทปบันทึกภาพยนตร์จะดูเป็นกลุ่ม ๆ ละ 8 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. จัดกลุ่มคำตอบ ความถี่ ร้อยละ ของคำถามปลายเปิด ของการทดสอบก่อน และการทดสอบภายหลัง ในกลุ่มทดลอง กลุ่มควบคุม ดังต่อไปนี้

- 1.1 ความหมายของการโฆษณา
- 1.2 ความแตกต่างระหว่างรายการโทรทัศน์และโฆษณาทางโทรทัศน์
- 1.3 วัตถุประสงค์ในการโฆษณา
- 1.4 การระลึกเนื้อเรื่องของโฆษณาชูคแม็งเด็กโคโคโม
- 1.5 การรับรู้ใจความสำคัญของข่าวสารโฆษณาชูคแม็งเด็กโคโคโม
- 1.6 ความคิดเห็นต่อข้ออ้างอิง "โลกส่วนตัว" ในโฆษณาชูคแม็งเด็กโคโคโม

2. ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป เอสพีเอสเอสเอ็กซ์ (SPSSX : Statistical Package for the Social Sciences Version X) ของสถาบันคอมพิวเตอร์จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย วิเคราะห์ค่าสถิติดังต่อไปนี้

2.1 ทดสอบความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวนของคะแนนการรับรู้โฆษณาทางโทรทัศน์ เจตนาการซื้อแม็งโคโคโม ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนการสอน หลังการสอน

2.2 วิเคราะห์หาค่ามัธยฐานเลขคณิต ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความแตกต่างระหว่างคะแนนการรับรู้การโฆษณาทางโทรทัศน์ เจตนาการซื้อแม็งโคโคโมของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนการสอน หลังการสอน โดยใช้ t-test

2.3 วิเคราะห์หาค่ามัธยฐานเลขคณิต ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความแตกต่างระหว่างคะแนนการรับรู้การโฆษณาทางโทรทัศน์ เจตนาการซื้อแม็งโคโคโมก่อนและหลังการสอน ภายในกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม โดยใช้ t-test

2.4 ทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนของความเชื่อถือในโฆษณาระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนการสอน หลังการสอน โดยใช้ Chi-square ในกรณีที่มีความถี่ที่คาดหวังน้อยกว่า 5 ผู้วิจัยแปลงค่าสัดส่วนโดยวิธี Arcsine Transformation

2.5 ทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนของความเชื่อถือก่อนและหลังการสอนภายในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ใช้สูตร McNemar test ในกรณีที่จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่มีการเปลี่ยนแปลงไปก่อนและหลังการทดลองน้อยกว่า 10 ให้ใช้สูตร Binomial Test

2.6 ทดสอบความแตกต่างของการรับรู้ใจความสำคัญ ก่อนและหลังการสอนในกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลอง โดยใช้ Binomial Test

2.7 ทดสอบความแตกต่างของความรู้ความเข้าใจที่มีต่อข้ออ้างถึง "โลกส่วนตัว" ก่อนและหลังการสอน ในกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลอง โดยใช้ Binomial Test

ผลการวิจัย

1. กลุ่มทดลองที่มีการสอน เรื่องการทำโฆษณาทางโทรทัศน์จะมีคะแนนการรับรู้เกี่ยวกับการโฆษณาทางโทรทัศน์ถูกต้องมากกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่มีการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)
2. ภายหลังจากสอน เรื่องการทำโฆษณาทางโทรทัศน์ กลุ่มทดลองจะมีคะแนนการรับรู้เกี่ยวกับการโฆษณาทางโทรทัศน์ที่ถูกต้องมากกว่าก่อนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)
3. กลุ่มทดลองที่มีการสอน เรื่องการทำโฆษณาทางโทรทัศน์จะมีความเชื่อถือต่อข่าวสารในโฆษณาชุดแม้แก็กโคโคโมน้อยกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ในข้อกระทงที่ว่า เด็กในโฆษณาชอบใช้แอมป์โคโคโม ห้องนอนนั้นเป็นห้องนอนส่วนตัวของเขา และเด็กในโฆษณามีความสบายใจเมื่อใช้แอมป์โคโคโม แต่ข่าวสารในข้อกระทงอื่น ๆ นั้น นักเรียนกลุ่มทดลอง มีความเชื่อถือต่อข่าวสารในโฆษณาไม่แตกต่างจากกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
4. ภายหลังจากสอน เรื่องการทำโฆษณาทางโทรทัศน์ นักเรียนกลุ่มทดลองจะมีความเชื่อถือต่อข่าวสารในโฆษณาชุดแม้แก็กโคโคโมน้อยกว่าก่อนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ในข้อกระทงที่ว่า เด็กในโฆษณาชอบใช้แอมป์โคโคโม ห้องนอนนั้นเป็นห้องนอน

ส่วนตัวของเขา แม่ของเขาก็มีความภาคภูมิใจในตัวลูกของเขา เด็กในโฆษณามีความหล่อหรือสวยเมื่อใช้แป้งโคโคโม และเด็กในโฆษณามีความสบายใจเมื่อใช้แป้งโคโคโม ส่วนข้อกระทงอื่น ๆ นั้น นักเรียนกลุ่มทดลองมีความเชื่อถือไม่แตกต่างจากก่อนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5. กลุ่มทดลองที่มีการสอน เรื่องการทำโฆษณาทางโทรทัศน์จะมีเจตนาการซื้อแป้งเด็กโคโคโม ไม่แตกต่างกับกลุ่มควบคุมที่ไม่มีการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

6. ภายหลังจากการสอน เรื่องการทำโฆษณาทางโทรทัศน์ นักเรียนกลุ่มทดลองจะมีเจตนาการซื้อแป้งเด็กโคโคโม ลดน้อยลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

การรับรู้ใจความสำคัญ

พบว่า นักเรียนกลุ่มควบคุม ก่อนการสอนและภายหลังจากสอนเรื่องความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีการรับรู้ใจความสำคัญ ของข่าวสารโฆษณาซุกแป้งเด็กโคโคโม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนการสอนและภายหลังจากสอน เรื่องการทำโฆษณาทางโทรทัศน์ จะมีการรับรู้ใจความสำคัญไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ความรู้ความเข้าใจของนักเรียนที่มีต่อข้ออ้างอิง "โลกส่วนตัว" ในโฆษณาซุกแป้งเด็กโคโคโม

พบว่า นักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนการสอนเรื่องความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีความเข้าใจต่อข้ออ้างอิง "โลกส่วนตัว" ได้ตรงกับผู้ส่งสาร ไม่แตกต่างกับภายหลังจากสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เช่นเดียวกับนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนการสอนเรื่องการทำโฆษณาทางโทรทัศน์ มีความเข้าใจต่อข้ออ้างอิง "โลกส่วนตัว" ได้ตรงกับผู้ส่งสารไม่แตกต่างกับภายหลังจากสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การระลึกเนื้อเรื่องของโฆษณาซุกแป้งเด็กโคโคโม

นักเรียนกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการสอนจะระลึกเนื้อเรื่องของโฆษณาแป้งเด็กโคโคโมซุกเด็กผู้ชายว่า "วันนี้เพชรจะไปงานกับแม่ ต้องหล่อหน่อย" มากที่สุด

นักเรียนกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการสอนจะระลึกเนื้อเรื่องของโฆษณาแป้งเด็กโคโคโมซุกเด็กผู้หญิงว่า "ชอบก็ปรูปรู ชอบก็ปี่ซมพู" มากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ในการพัฒนาวิธีการสอนที่จะช่วยเพิ่มความตระหนัก ความสงสัยในการรับข่าวสารโฆษณาทางโทรทัศน์ ควรจะมีการเปรียบเทียบวิธีการสอนแบบต่าง ๆ เช่น การใช้บทบาทสมมติ การอภิปรายกลุ่ม การบรรยาย ฯลฯ เพื่อหาวิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด
2. เพื่อให้ผลการศึกษาเรื่องเจตนาในการซื้อถ้ามีความชัดเจนยิ่งขึ้น ในการวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยควรเลือกศึกษาสินค้าประเภทที่เด็กสามารถเลือกและตัดสินใจซื้อได้ด้วยตนเอง เช่น อาหารขบเคี้ยว ลูกกวาด ของเล่น ฯลฯ
3. ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยควรคำนึงถึงประสบการณ์ในการใช้สินค้าของกลุ่มตัวอย่าง ว่าจะมีผลต่อการรับรู้โฆษณาของสินค้านั้นอย่างไร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย